

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/66/2018
Identifikačné číslo spisu:	1416010179
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1416010179.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Pribelského, PhD., v trestnej veci obvineného O. N. pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. b/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., na neverejnom zasadnutí dňa 20. februára 2019 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. januára 2017, sp. zn. 3To/134/2016 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného O. N. s a odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej tiež „okresný súd“) z 27. októbra 2016, sp. zn. 2T/71/2016, bol obvinený O. N. (ďalej tiež „obvinený“) uznaný vinným zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. b/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 16. februára 2016 v čase okolo 02.30 hod. v N. na N. ulici pred obytným domom č. X pomocou nepravého kľúča odomkol dvere na motorovom vozidle značky Volkswagen Caddy EČV N modrej farby, v ktorom následne za pomoci skrutkovača povolil skrutky na budíkoch z prístrojovej dosky, ktoré odpojil a s budíkmi sa následne presunul do motorového vozidla značky Volkswagen Golf EČV D I., ktoré odparkoval v N. na C. ulici č. X, pričom v tomto vozidle napojil budíky na notebook značky Lenovo model S 10 3t čiernej farby, v ktorom mal nainštalovaný program umožňujúci naštartovať vozidlo nepravým kľúčom, následne sa vrátil k motorovému vozidlu značky Volkswagen Caddy, evidenčné číslo vozidla: N., zapojil budíky na prístrojovú dosku a vozidlo naštartoval nepravým kľúčom a odišiel na ulicu M. V. v N., kde zaparkoval pred domom č. X, kde bol zadržaný príslušníkmi OKP KR PZ Bratislava, čím poškodenej spoločnosti P. U. s. r. o. so sídlom v N., A. X spôsobil škodu vo výške 13 418,- Euro, pričom za obdobný čin bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 1T/39/2015 zo dňa 11. marca 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 3To/42/15 zo dňa 29. apríla 2015, právoplatným dňa 29. apríla 2015.

Za to bol obvinenému uložený podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. k/ a l/ Tr.

zák. trest odňatia slobody v trvaní 3 roky. Na výkon uloženého trestu bol obvinený zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Odvolanie obvineného proti rozsudku okresného súdu podľa § 319 Tr. por. zamietol Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 17. januára 2017, sp. zn. 3To/134/2016.

Obvinený proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Namietal, že napadnuté uznesenie krajského súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Ako dôvod dovolania obvinený podľa § 374 ods. 3 Tr. por. uplatnil „aj konanie na súde prvého stupňa, nakoľko pochybenia, ktoré vytykal v odvolaní ...neboli odstránené v odvolacom konaní.“

Nesprávne právne posúdenie zisteného skutku obvinený nachádzal (vo výraznej zhode so svojou obhajobou už zo základného konania) v tom, že zistený skutok nemal byť právne posúdený ako krádež spáchaná vlámaním, pretože podľa názoru obvineného predmet útoku pri trestnom čine krádeže spáchanej vlámaním podľa § 212 ods. 4 písm. b/ s použitím § 138 písm. e/ Tr. zák. (v danom prípade auta), musí byť vo vnútri uzavretého priestoru (napr. v garáži) a nie na ulici, resp. nachádzajúci sa na verejnom priestranstve. V dovolaní obvinený ďalej poukazoval na údajne zrejmu nezákonnosť postupu v prípravnom konaní, ktorú nachádzal v tom, že uznesenie o začatí trestného stíhania (č. l. 1 vyšetrovacieho spisu), vydal poverený príslušník PZ, ktorý podľa jeho názoru nemal byť vecne príslušným policajtom v zmysle § 202 ods. 2 Tr. por. V ďalšej časti obvinený prostredníctvom článku JUDr. Petra Šramka (www.pravnelisty.sk, článok "Niekoľko kritických poznámok k aktuálnej judikatúre NS SR") polemizoval a spochybňoval správnosť právnych záverov Stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu z 12. decembra 2011, sp. zn. Tpj 78/2011, na ktoré okresný a krajský súd poukázali v odôvodnení svojich rozhodnutí v súvislosti s právnou kvalifikáciou zisteného skutku obvineného podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, b/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e/ Tr. zák. Vyššie uvedenú judikatúru publikovanú pod č. R 116/2012 pokladá obvinený za výrazne nepresvedčivú a ústavne nekonformnú a v tej súvislosti venoval aj časť svojho dovolania rozboru otázky právnej záväznosti Stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky voči všeobecným súdom. V podstate z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd svojím rozsudkom v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona a naplnenie dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ďalej aby dovolací súd zrušil uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušované rozhodnutia obsahovo nadväzujúce a prikázal okresnému súdu, aby trestnú vec obvineného v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava IV, ktorý navrhol, aby ho dovolací súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol. Prokurátor sa s dôvodmi dovolania obvineného nestotožnil, naopak zastáva názor, že súdne rozhodnutia vo veci obvineného sú vecne správne a zákonné, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je naplnený. V súvislosti s obhajobou namietanou nezákonnosťou postupu pri vydaní uznesenia o vznesení obvinenia, poukázal na skutočnosť, že obvinený sa ku skutku priznal aj v konaní pred súdom a na teóriu tzv. obnovennej reťaze vyplývajúcej z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Gäfgen proti Nemecku, v zmysle ktorej priznanie obvineného, ako i ďalšie dôkazy vykonané po zmene právnej kvalifikácie skutku a zákonnom poučení obvineného, ktoré v súhrne odôvodnili vydanie odsudzujúceho rozsudku, boli vykonané zákonným spôsobom a teda mohli byť podkladom pre odsudzujúci rozsudok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne zistil, že v prípade dovolania obvineného je zrejmé, že nie je naplnený ním uplatnený dôvod dovolania (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a síce, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Dovolací súd hodnotí zistený skutkový stav vyjadrený v tzv. skutkovej vete v rámci konania o dovolaní len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu súdmi nižších stupňov. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu súdmi v základnom, pôvodnom konaní dovolací súd nesmie skúmať a meniť.

V dovolaní obvinený, rovnako ako už v základnom konaní, predovšetkým namietal a spochybňoval právne posúdenie zisteného skutku krádeže - vlámaním.

Podľa § 122 ods. 4 Tr. zák. trestný čin je spáchaný vlámaním, ak páchatel' vnikol do uzavretého priestoru nedovoleným prekonaním uzamknutia alebo prekonaním inej zabezpečovacej prekážky použitím sily alebo ľst'ou.

V zmysle vyššie citovaného výkladového pravidla zákonného pojmu vlámania, sa vlámaním rozumie vniknutie do uzatvoreného priestoru, a to buď nedovoleným prekonaním uzamknutia (najmä zámku) alebo prekonaním zabezpečovacej prekážky silou (napr. prebúraním steny, roztiahnutím mreží) alebo ľst'ou (napr. vydávaním sa pracovníka plynárni, schovanie sa priestoroch prevádzky až do jej uzamknutia). Obvinený O. N. v dovolaní predovšetkým spochybňoval, že uzamknuté osobné motorové vozidlo na verejnom priestranstve, do ktorého vnikol vylomením zámku a následne v ňom prekonaj ďalšie elektronické zabezpečenie, nemožno s poukazom na judikatúru týkajúcu sa krádeže reťazou zabezpečeného bicykla z verejného priestranstva (R 87/1946), pokladať za uzavretý priestor v zmysle § 122 ods. 4 Tr. zák., resp. že predmet krádeže vlámaním sa musí sám osebe nachádzať v uzavretom priestore. Dovolací súd rovnako ako súdy v základnom konaní vyššie uvedenú argumentáciu odmieta a konštatuje, že uzamknuté motorové vozidlo na verejnom priestranstve, taktiež predstavuje uzavretý priestor v zmysle § 122 ods. 4 Tr. zák., do ktorého, keď páchatel' vnikne prekonaním uzamknutia (v danom prípade vylomením zámku a prekonaním elektronického zabezpečenia) a zmocní sa vozidla, dopustí sa trestného činu krádeže spáchanej vlámaním.

Vo vzťahu ku spáchaniu trestného činu krádeže vlámaním je totiž potrebné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že vlámanie je osobitný kvalifikačný znak (pojem). Ten v podstate vyjadruje skutočnosť, že páchatel' musí pri páchaní trestnej činnosti - odcudzení veci - vynaložiť väčšiu mentálnu (ľst') či fyzickú (použitie násilia) námahu, aby mohol porušiť objekt trestného činu a zmocniť sa predmetu. Objekt používa zvýšenú právnu ochranu z dôvodu, že je určitým spôsobom chránený prostredníctvom uzatvoreného priestoru.

Pri výklade pojmu „uzatvorený priestor“, ktorý definuje kvalifikačný znak „vlámanie“ nie je možné vychádzať z jednoduchého gramatického výkladu, ale je potrebné použiť výklad teleologický, teda zisťovať účel, ktorý zákonodarca právnou úpravou sledoval. Účelom bolo poskytnúť špecifický druh ochrany vecí, odcudzenie ktorej vyžaduje vyššiu mentálnu či fyzickú námahu zo strany páchatel'a, teda predmet útoku je chránený priestorom, ktorý je určitým spôsobom „zabezpečený“.

Typickým a v praxi najčastejším prípadom je odcudzenie hnuiteľnej veci, ktorá sa nachádza v uzatvorenom nehnuteľnom priestore.

V prípade, ak sa jedná o vec hnuiteľnú, ktorá je uzamknutá a je sama „uzatvoreným priestorom“ je potrebné si uvedomiť, že jednou z najčastejších spôsobov ochrany týchto vecí je ich uzamknutie, teda uzatvorenie priestoru, ktorý sami predstavujú. To je i prípad osobných automobilov, ktoré sa v čase mimo prevádzku uzamykajú, pričom jediným dôvodom uzamknutia je ich ochrana pred odcudzením. Práve uzamknutím sa majiteľ snaží chrániť predmet vlastníctva v čase svojej neprítomnosti. V prípade osobného motorového vozidla sa tak jedná o uzatvorený priestor, ktorého uzatvorenie nechráni len iné hnuiteľné veci, nachádzajúce sa v jeho interiéri, ale tiež samotné vozidlo pred odcudzením. Úmysel potencionálneho páchatela smeruje často nie k prekonaniu uzamknutia za účelom odcudzenia hnuiteľných vecí z interiéru vozidla, ale k odcudzeniu vozidla ako takého.

Ak by sme prijali záver, že odcudzenie motorového vozidla po prekonaní jeho uzamknutia nie je možné kvalifikovať ako krádež vlámaním, dospeli by sme k paradoxnému záveru, že na odcudzenie uzamknutého motorového vozidla nedopadá kvalifikačný znak „vlámania“, ak by ale bola z vozidla odcudzená v ňom nachádzajúca sa hnuiteľná vec čo i len nepatrnej hodnoty, v takom prípade by sa nepochybne jednalo o krádež vlámaním. Za pomoci argumentu a minori ad maius musíme dôjsť k záveru, že ak je kvalifikačným znakom „vlámania“ pokryté odcudzenie hnuiteľných vecí z vozidla, musí byť týmto znakom pokryté odcudzenie celého vozidla po prekonaní jeho uzamknutia.

Nad rámec posudzovaného prípadu dovolací súd dodáva, že o absencii znaku vlámania pri krádeži by bolo možné uvažovať napr. v prípade ak by sa páchatel zmocnil uzamknutého vozidla na verejnom priestranstve naložením na iné (odťahové) vozidlo, ešte by nevnikol do vozidla a následne by bol odhalený pri prevoze. Za uzavretý priestor nepochybne je potrebné považovať aj úložný priestor uzavretého vozidla.

Na margo námietky obvineného O. N. v súvislosti s právnymi závermi stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod č. 116/2012 dovolací súd konštatuje, že obvinený spáchal krádež vlámaním (vid vyššie) a spôsobil väčšiu škodu (13.418,- €) a bol za taký čin v predchádzajúcich 24 mesiacoch odsúdený (rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 1T/39/2015, právoplatný dňa 29. apríla 2015) právne vety tohto stanoviska, sa v plnej miere vzťahujú aj na jeho trestnú vec. Preto súdy nižšieho stupňa správne právne posúdili zistený skutok podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/ a b/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. Dovolací súd v danej súvislosti pripomína, že stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu bolo prijaté práve z dôvodu potreby zjednotenia dovtedajšej rozhodovacej činnosti súdov. S nižšie citovanými závermi sa stotožňuje aj senát rozhodujúci o dovolaní obvineného a v podrobnostiach dovolací súd odkazuje na odôvodnenie predmetného stanoviska:

I. Ustanovenie § 38 ods. 1 Trestného zákona treba vykladať tak, že prikazuje prednostnú kvalifikáciu určitej okolnosti ako zákonného znaku trestného činu. Ak je konkrétna okolnosť okolnosťou podmienujúcou použitie vyššej trestnej sadzby, vytvára kvalifikovanú skutkovú podstatu so základnou skutkovou podstatou, ktorá túto okolnosť neobsahuje, napriek tomu, že je aj zákonným znakom uvedeným v inej základnej skutkovej podstate trestného činu, ak kvalifikovaná skutková podstata pokrýva väčší počet zákonných znakov trestného činu. To platí aj vtedy, ak jedno ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona obsahuje dve (alebo viac) samostatných základných skutkových podstát trestného činu.).

II. Ak si páchatel prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní, spôsobí tak malú škodu a spácha čin vlámaním, naplní zákonné znaky zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona, pri použití § 138 písm. e/ Tr. zák. Takéto posúdenie činu jeho podradením pod kvalifikovanú skutkovú podstatu je v pomere špeciality ku kvalifikácii skutku podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ktorá sa použije len vtedy, ak páchatel krádežou vlámaním nespôsobí ani malú škodu (§ 125 ods. 1 Tr. zák.).

III. Ak je jednočinný súbeh dvoch alebo viacerých trestných činov podľa znakov ich základných

skutkových podstát možný, avšak tá istá okolnosť podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby duplicitne, bude táto okolnosť v rámci súbežnej kvalifikácie činu použitá ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri aplikácii toho ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona, ktorého kvalifikovanej skutkovej podstate zodpovedá vyššia trestná sadzba oproti inej konkurujúcej sadzbe, resp. ustanoveniu. Keďže ide o ten istý čin (skutok) a tú istú skutkovú okolnosť, výška trestnej sadzby bude určujúcim kritériom vzťahu špeciality, ktorý determinuje výber právnej kvalifikácie trestného činu.

Napokon obvinený v dovolaní ako vadu prípravného konania namietal, že uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia (č. l. 1) mal vydať vecne nepríslušný policajt. Takto odôvodnenú a namietanú údajnú vadu nemožno podriaďiť pod obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., nakoľko svojou podstatou nenapáda správnosť právneho posúdenia zisteného skutku alebo správnosť použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. Obvineným vyššie uvádzanú vadu nie je možné podriaďiť ani pod žiaden iný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až n/ Tr. por. (pozri aj R 120/2012) a touto svojou argumentáciou sa pohybuje mimo zákonom taxatívne daných dovolacích dôvodov. Pokiaľ obvinený podal dovolanie aj z dovolacieho dôvodu podľa 374 ods. 3 Tr. por. (str. 3 ods. 3 dovolania), je treba poukázať na judikatúru dovolacieho súdu publikovanú pod č. R 47/2014-I, ktorá k právnej povahe tohto ustanovenia uvádza nasledovné „Ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 Tr. por. a § 372 ods. 1 Tr. por. vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietat aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Tr. por. a takto musí byť aj v dovolaní označená (374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

Nad rámec veci najvyšší súd dodáva, že ihneď potom, ako bol obvinený upovedomený o zmene právnej kvalifikácie, procesné úkony vykonával vyšetrovateľ, ktorý bol na ďalší postup procesne oprávnený.

Pretože obvinený O. N. námietkami uvedenými vo svojom dovolaní nenaplnil ním uplatnený dovolací dôvod alebo iný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až n/ Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.